

คู่มือ

การปฏิบัติงานข้าราชการครู

โรงเรียนคุณภาพ
ประจำตำบล

นางสาวประลิตา วงษ์พรม
ตำแหน่งครูผู้ช่วย

โรงเรียนบ้านโคกลาน

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ

คำนำ

ข้าพเจ้าได้จัดทำคู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู ที่ปฏิบัติหน้าที่ในการจัดการเรียนการสอน โดยผู้ปฏิบัติหน้าที่ครูจะต้องจัดให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ กิจกรรม และการทำงาน อันนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนให้ ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งรวมไปถึงพัฒนาการทางจิตวิญญาณด้วย เพื่อให้ การปฏิบัติงานของครูพัฒนาไปสู่ครูอาชีพที่มีความมุ่งมั่นในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียน เกิดการพัฒนาให้ครบทุกด้าน ทั้งความดี ความเก่ง สุขภาพร่างกาย แข็งแรง มีความมั่นคงทางอารมณ์ ผู้ปฏิบัติ หน้าที่ครูจึงควรมีคู่มือ มีแนวทางในการปฏิบัติงาน จึงได้จัดทำคู่มือการปฏิบัติงานขึ้น ข้าพเจ้าหวังเป็นอย่างยิ่งว่าคู่มือปฏิบัติงานข้าราชการครู ฉบับนี้ จะเป็นประโยชน์แก่ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ และถูกต้องตามระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป

นางสาวประลิตา วงษ์พรม
ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย โรงเรียนบ้านโคกลาน

การปฏิบัติหน้าที่ของ นางสาวประลิตา วงษ์พรม ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย

นางสาวประลิตา วงษ์พรม ตำแหน่ง ครูผู้ช่วย ปฏิบัติการสอนประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒ โรงเรียนบ้านโคกลาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระแก้ว เขต ๒ ยึดหลักการปฏิบัติตนแก่ศิษย์ โดยให้คำปรึกษาแก่นักเรียนโดยเท่าเทียมกันเมื่อนักเรียนมีปัญหาด้านการเรียนสามารถขอคำแนะนำได้ตลอดเวลา รับผิดชอบต่อการสอน สอนนักเรียนให้สามารถมีความรู้ ความสามารถตามมาตรฐานรายวิชา และจุดประสงค์รายวิชา โดยสรรหากระบวนการเรียนการสอนให้หลากหลายเพื่อให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ และมีความรู้ดี ทักษะเยี่ยม เปี่ยมด้วยคุณธรรม จริยธรรมที่พึงประสงค์ ใช้ความรักความเมตตาในการสอนเสมอ ยึดหลักความเท่าเทียมและความเสมอภาคของผู้เรียนทุกคน ติดต่อกับผู้ปกครองในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียนจนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี และได้รับมอบหมายหน้าที่พิเศษ ตามระเบียบสำนักคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ว่าด้วยการบริหารสถานศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๒ หมวด ๑ หน้าที่ และการบริหารงานของสถานศึกษา ดังนี้

๑. วัตถุประสงค์ของการปฏิบัติงาน

๑. เพื่อให้การจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
๒. เพื่อให้งานการจัดการศึกษาประสบผลสำเร็จตามนโยบาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ของกลุ่มสาระการเรียนรู้และของโรงเรียน
๓. เพื่อปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมอันพึงประสงค์ให้ผู้เรียน

๒. เป้าหมายการปฏิบัติงาน

๑. เพื่อการจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตรสถานศึกษา มุ่งพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวม เป็นคนดี มีความรู้ ความสามารถ สามารถใช้ชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข
๒. เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีความคิดสร้างสรรค์ มีทักษะ มีคุณธรรม มีจิตสำนึก ในการใช้พลังงาน ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน เพื่อการดำรงชีวิตและครอบครัว
๓. เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียน มีทักษะ กระบวนการทำงาน และการจัดการปัญหา การทำงานเป็นกลุ่ม เป็นทีม รู้รักสามัคคีในการทำงานร่วมกัน การแสวงหาความรู้ สามารถแก้ปัญหาในการทำงาน รักการเรียน และมีเจตคติที่ดีต่อการเรียน
๔. เพื่อจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ในการเรียนรู้ และการดำรงชีวิต เรียนรู้จากประสบการณ์จริง จากสภาพแวดล้อมที่ใกล้ตัว เพื่อให้สามารถนำไปใช้ในการดำรงชีวิต การอยู่ร่วมกันกับสังคมได้อย่างสงบสุข

๓. ภาระงานที่ได้รับมอบหมาย

๓.๑ งานการสอน ได้ปฏิบัติหน้าที่สอน ดังนี้

รายวิชาที่สอน					
ที่	รหัสวิชา	รายวิชา	ชั้น/ห้อง	จำนวนชั่วโมง/ สัปดาห์	รวม
๑	ท ๑๓๑๐๑	ภาษาไทย	ป.๓/๒	๕	๕
๒	ค ๑๓๑๐๑	คณิตศาสตร์	ป.๓/๒	๕	๕
๓	ว ๑๓๑๐๑	วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี	ป.๓/๒	๓	๓
๔	ส ๑๓๑๐๑	สังคมศึกษา	ป.๓/๒	๒	๒
๕	ส ๑๓๑๐๒	ประวัติศาสตร์	ป.๓/๒	๑	๑
๖	พ ๑๓๑๐๑	สุขศึกษาและพลศึกษา	ป.๓/๒	๑	๑
๗	ศ ๑๓๑๐๑	ศิลปะ	ป.๓/๒	๒	๒
๘	อ ๑๓๑๐๑	ภาษาอังกฤษ	ป.๓/๒	๒	๒
๙	ง ๑๓๑๐๑	การงานอาชีพ	ป.๓/๒	๑	๑
๑๐		กิจกรรมแนะแนว	ป.๓/๒	๑	๑
๑๑		กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี	ป.๑ - ป.๓	๑	๑
๑๒		กิจกรรมลดเวลาเรียน เพิ่มเวลารู้	ป.๓/๒	๕	๕
รวม					๒๙ ชม.

๓.๒. **งานครูที่ปรึกษา** ประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒ จำนวนนักเรียน ๒๔ คน
นักเรียนชาย ๙ คน นักเรียนหญิง ๑๕ คน

๓.๓. งานอื่นที่ได้รับมอบหมาย

- ๑) ผู้ช่วยฝ่ายการเงิน
- ๒) รายงานผลการประเมิน การอ่านออกเขียนได้ ผ่านระบบ E-MES
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑-๖
- ๓) งานโครงการภาษาไทยวันนี้
ปฏิบัติหน้าที่ ดังนี้
 - ผู้ดูแลโครงการ
 - นำนักเรียนทำกิจกรรมหลังเคารพธงชาติ
 - จัดทำ และจัดเตรียมบัตรคำศัพท์เพื่อนำเสนอ
 - จัดเวรนักเรียน เพื่อสับเปลี่ยนกันมานำเสนอคำศัพท์
 - บันทึก และรายงานผลกิจกรรมเป็นรายเดือน
- ๔) ปฏิบัติหน้าที่เวรประจำวัน รับ-ส่ง และวัดอุณหภูมิ / เวรปฏิบัติการณ์ดูแลความเรียบร้อย
ภายในบริเวณโรงเรียนบ้านโคกลาน

๔. บทบาทครูผู้สอน และครูประจำชั้นประถมศึกษาปีที่ ๓/๒

๔.๑. บทบาทหน้าที่ครูผู้สอน

๑) เตรียมการสอน วิเคราะห์หลักสูตร โครงสร้างรายวิชา จัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ สอนซ่อมเสริม การใช้ สื่อ การตรวจสอบจุดประสงค์ การเรียนรู้ของนักเรียนการวัดผลประเมินผล

๒) สอนตามแผนการสอน คู่มือครู โดยสอนเต็มเวลา เต็มหลักสูตร เต็มความสามารถ

๓) กวดขันและติดตามให้นักเรียนมาเรียน สม่าเสมอ

๔) จัดบรรยากาศในห้องเรียนให้เอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๕) ผลิต และใช้สื่อ แสวงหานวัตกรรมและเทคโนโลยี มาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

๖) วัดและประเมินผลความก้าวหน้าของนักเรียนตามสภาพที่แท้จริงอย่างต่อเนื่องและสม่าเสมอโดยปฏิบัติตาม ระเบียบของกระทรวงศึกษาธิการ

๗) จัดทำเอกสารต่างๆ ข้อมูลนักเรียน ให้เป็นปัจจุบัน เช่น ประวัติส่วนตัว สถิติการมาเรียนพฤติกรรมต่างๆ สุขภาพอนามัย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และส่งให้ผู้บริหารตรวจตามกำหนด

๘) มีแผนปรับปรุง แก้ไขปัญหาด้านการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับสภาพปัญหาของนักเรียน

๙) ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับของทางราชการ และข้อตกลงของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด

๑๐) รายงานผลการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายเป็นระยะตามที่กำหนดไว้ในปฏิทินประจำปี

๑๑) สอนศิลปวิทยาให้แก่ศิษย์ ทำการสอนอย่างมีประสิทธิภาพ มีการพัฒนาการสอนให้สอดคล้องกับความสามารถและความสนใจของนักเรียน

๑๒) ให้บริการการแนะแนวในด้านการเรียน การครองตน และรักษาสุขภาพอนามัย

๑๓) พัฒนาและส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ โดยการจัดกิจกรรมซึ่งมีทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนใน หลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอนนอกหลักสูตร

๑๔) ประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ เพื่อจะได้ทราบว่า ศิษย์ได้พัฒนาและมีความเจริญก้าวหน้ามาก น้อยเพียงใดแล้ว การประเมินผลความเจริญก้าวหน้าของศิษย์ควรทำอย่างสม่าเสมอ

๑๕) อบรมคุณธรรม จริยธรรม ความมีระเบียบวินัย และค่านิยมที่ดีงามให้แก่ศิษย์ เพื่อศิษย์จะได้เป็นผู้ใหญ่ที่ดี ของสังคมในวันหน้า

๑๖) ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบของหน่วยงานและสถานศึกษา ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติครูและจรรยาบรรณครู เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์

๑๗) ตรงต่อเวลา โดยการเข้าสอนและเลิกสอนตามเวลา ทำงานสำเร็จครบถ้วนตามเวลาและรักษาเวลาที่นัดหมาย

๑๘) ส่งเสริมและพัฒนาความรู้ความสามารถของคน โดยการศึกษาค้นคว้าหาความรู้เพิ่มเติมอยู่เสมอ

๑๙) ปฏิบัติงาน ทำงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

๒๐) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๔.๒. บทบาทหน้าที่ครูประจำชั้น

- ๑) สำรองการมาเรียนของนักเรียนทุกวัน
- ๒) สำรองร่างกาย และการแต่งกายของนักเรียนทุกวัน
- ๓) ติดตามผลการเรียน คะแนนทดสอบระหว่างเรียนของนักเรียน
- ๔) เอาใจใส่ตรวจตราการทำงานของนักเรียน การทำความสะอาดเขตบริเวณรับผิดชอบ ห้องเรียน
- ๕) เอาใจใส่ ดูแลนักเรียนให้ประพฤติปฏิบัติตามข้อบังคับต่างๆของโรงเรียนอย่างเคร่งครัด
- ๖) ส่งเสริม สนับสนุนการทำงานหรือตามความสามารถของนักเรียน
- ๗) เป็นที่ปรึกษาเยี่ยมบ้านนักเรียนสอบถามในเรื่องการเรียน ทุกข์สุข สวัสดิการ พร้อมทั้งให้คำแนะนำและช่วยเหลือที่ดีแก่นักเรียน
- ๘) ครูประจำชั้นต้องติดต่อกับผู้ปกครองของนักเรียนในเรื่องการเรียนแจ้งผลการเรียนหรือความเจริญก้าวหน้า ของศิษย์ให้ผู้ปกครองนักเรียนทราบเป็นระยะ ๆ อันเกี่ยวกับความประพฤติหรือเรื่องอื่น ๆ สัมพันธ์เกี่ยวข้อง กัน ถ้านักเรียนมาสายหรือขาดเรียนเกิน ๓ วัน ต้องแจ้งหรือติดต่อกับผู้ปกครองให้ทราบ หากขาดเกิน ๕ วัน ติดต่อกัน ๕ วันให้แจ้งงานทะเบียน เพื่อดำเนินการต่อไป
- ๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่ได้รับมอบหมาย

๕. การปฏิบัติหน้าที่ตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู

- จรรยาบรรณข้อที่ ๑** รักและเมตตาศิษย์ โดยให้ความเอาใจใส่ช่วยเหลือ ส่งเสริม ให้กำลังใจในการศึกษาเล่าเรียนแก่ศิษย์โดย เสมอหน้า
- จรรยาบรรณข้อที่ ๒** อบรม สั่งสอน ฝึกฝน สร้างเสริมความรู้ ทักษะ และนิสัยที่ถูกต้องดีงามให้แก่ศิษย์อย่างเต็มความสามารถ ด้วยความบริสุทธิ์ใจ
- จรรยาบรรณข้อที่ ๓** ประพฤติ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ทั้ง ทางกายวาจา ใจ
- จรรยาบรรณข้อที่ ๔** ไม่กระทำความผิดเป็นปฏิปักษ์ต่อความเจริญทางกาย สติปัญญา จิตใจ อารมณ์ และสังคมของศิษย์
- จรรยาบรรณข้อที่ ๕** ไม่แสวงหาประโยชน์อันเป็นอามิสสินจ้างจากศิษย์ ในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ และไม่ให้ศิษย์กระทำการใดๆ อันเป็นการหาประโยชน์ให้แก่ตนโดยมิชอบ
- จรรยาบรรณข้อที่ ๖** พัฒนาตนทั้งในด้านวิชาชีพ ด้านบุคลิกภาพ และวิสัยทัศน์ให้ทันต่อพัฒนาการทางวิทยาการ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองอยู่เสมอ
- จรรยาบรรณข้อที่ ๗** รักและศรัทธาในวิชาชีพครู และเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรวิชาชีพครู
- จรรยาบรรณข้อที่ ๘** ช่วยเหลือเกื้อกูลครูและชุมชนในทางสร้างสรรค์
- จรรยาบรรณข้อที่ ๙** ประพฤติ ปฏิบัติตน เป็นผู้นำในการอนุรักษ์ และพัฒนาภูมิปัญญา และวัฒนธรรมไทย

๖. หลักการปฏิบัติตน

ข้าพเจ้ายึดหลักการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครู ปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมกับวิชาชีพครู โดยมีหลักในการปฏิบัติตน ดังต่อไปนี้

๑. มีจรรยาบรรณในการปฏิบัติงานและปฏิบัติตนอย่างเคร่งครัด
๒. มีคุณธรรม จริยธรรม สุจริต ยุติธรรม และจริงใจ
๓. มีทักษะและเทคนิคในการถ่ายทอดวิชาความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มกำลังและความสามารถ
๔. ไม่ดูค่า กล่าวคำหยาบคาย ชมชู้ตูกหรือเหยียดหยามผู้เรียนทั้งต่อหน้า และ ลับหลัง
๕. ใช้ถ้อยคำและวาจาที่สุภาพเรียบร้อยแก่ผู้เรียนอย่างเสมอต้นเสมอปลาย
๖. ไม่เลือกผู้เรียน เพราะจะทำให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกที่ไม่ดี
๗. ตรวจสอบเช็คอุปกรณ์การสอนก่อนสอนทุกครั้ง
๘. ไม่ควรให้ผู้เรียนเกิดความรู้สึกท้อแท้ หดหู่ใจ วิตกกังวลขณะกำลังเรียนหรือเรียนจบแล้ว
๙. ไม่ละลาบละลั้งเรื่องส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำการสอน
๑๐. ไม่ฉกฉวยโอกาสพูดจาและโหมหรือเกี่ยวพาราสีผู้เรียนเพื่อหวังผลประโยชน์ตนเอง เกินอำนาจหน้าที่ในการสอนของครูที่ดีที่พึงมีต่อผู้เรียน
๑๑. ห้ามครูผู้ใดทำการล่วงเกินผู้เรียนขณะกำลังสอนหรือช่วยเกินขอบเขตของครูที่พึงกระทำ
๑๒. ห้ามครูสูบบุหรี่ ดื่มสุรา เปิดวิทยุตั้งเกินไปขณะทำการสอน
๑๓. ครูผู้สอนไม่สมควรใช้โทรศัพท์โดยไม่จำเป็น ขณะสอน
๑๔. เป็นผู้ที่ตรงต่อเวลา รักษาเวลา มีกาลเทศะ มีความรับผิดชอบ ไม่โกหกและรู้จักแยกแยะว่า สิ่งใดควรกระทำ สิ่งใดไม่ควรกระทำบนพื้นฐานของความถูกต้องและศีลธรรมอันดีงาน
๑๕. ทำงานด้วยความรักงาน จะทำงานด้วยความสนุกและมีความสุขกับการทำงานมีสมาธิในการทำงานไม่เครียดและวิตกกังวลจนเกินไป
๑๖. ครูต้องรักศักดิ์ศรีและเกียรติของความเป็นครู
๑๗. ร่วมมือร่วมใจกันทำงานเพื่อสร้างภาพพจน์ที่ดีให้แก่ตนเองและสำนักงาน
๑๘. มีความรัก ความสามัคคี ไม่เห็นแก่ตัว ไม่คิดร้าย เบียดเบียนหรือเอาไรต์เอาเปรียบผู้อื่นมีสัมพันธภาพที่ดี รู้จักเอาใจเขามาใส่ใจเราถนอมน้ำใจ
๑๙. หลีกเลียงอบายมุข ยาเสพติด การพนัน สิ่งไม่ดีทั้งปวง
๒๐. พยายามทำหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด รู้จักแก้ไข ปรับปรุง และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ